

N:o 65.

Ank. till Riksd. kansli den 28 april 1903, kl. 2 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående
efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter arbetaren
Per Nilsson från Ströms socken af Jämtlands län.*

(I. A.).

Enligt hvad som meddelas i en till Riksdagen aflåten proposition af den 13 mars 1903 (n:o 74) hade arbetaren Per Nilsson från Ströms socken i Jämtlands län aflidit den 17 april 1898. I instrumentet öfver den efter honom den 30 mars 1901 upprättade bouppteckning finnes antecknadt, att han, »så vidt känt vore, icke efterlämnat andra dödsbodelägare än en oäkta dotter pigan Brita Lisa Person i Ottsjöhalen, Föllinge socken, hvilken genom testamentariskt förordnande tillförsäkrats den aflidnes kvarlåtenskap», samt att behållningen i boet, bland hvars tillgångar upptagits, jämte annat, ett hos postsparbanken enligt motbok innestående belopp å 107 kronor 76 öre, utgjorde 91 kronor 81 öre.

Af företedt utdrag af protokoll öfver bouppteckningar m. m., hållet vid lagtima höstetinget med Hammerdals tingslags häradsrätt den 4 september 1899, inhämtades, att Brita Lisa Persdotter i Laxsjö, under uppgift att hennes fader, bemålde Per Nilsson, insatt henne till sin arfvinge, till häradsrätten i bevakningsändamål ingifvit *dels* ett så lydande intyg: »intyg efter aflidne Per Nilsson att hans dotter Brita Lisa Person ensam skulle efter hans död arfva honom i enlighet med hans egen bestämmelse

medan han lefde har ock i två vittnens närvaro bestämt, hvilket härmed kan intygas eller med liflig ed bestyrkas om vittnen så påfordras. Ringsjöhöjden den 4 juni 1898. Erik Jönsson i Svaningen. Anna Olofsson, Ringsjöhöjden», *dels ock* ett af vederbörande pastor den 25 juni 1898 utfärdadt bevis, att enligt i Ströms församlings husförhörsbok gjord anteckning Brita Lisa Persdotter vore född den 17 oktober 1869 af föräldrarne arbetaren Per Nilsson och bondedottern Anna Jonsdotter i Finnvattnet samt att Per Nilsson, som dåmera vore död, i pastorsexpeditionen uppgifvit sig själf såsom Brita Lisa Persdotters fader.

Sedan kammaradvokatfiskalsämbetet hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande i förenämnda län gjort framställning om utredning, under hvilka omständigheter det ifrågasatta testamentariska förordnandet kunde hafva tillkommit, hade af vederbörande länsman efter förordnande af Kungl. Maj:ts befallningshafvande, och, sedan upplyst blifvit, att födorådstagaren Erik Jönsson, som jämte Anna Olofsson i Ringsjöhöjden utfärdat ofvan intagna intyg, dåmera aflidit, den 12 november 1900 hållits förhör med bemälda Anna Olofsson, som därvid berättat, att Per Nilsson vid besök hösten 1897 i Anna Olofssons hem i Ringsjöhöjden i en bredvid köket belägen kammare tilltalat förenämnde Erik Jönsson, som där uppehållit sig, därvid Per Nilsson yttrat, bland annat, att hans dotter Brita Lisa »efter hans dagar» skulle som »skänk» bekomma allt hvad han lämnade efter sig, därvid han särskildt omförmält, att han i postsparbanken hade innestående 107 kronor; att Anna Olofsson, som under tiden vistats i köket, dit dörren till kammaren stått öppen, åhört samtalet och särskildt fästat sin uppmärksamhet vid Per Nilssons yttrande angående kvarlätenskapen; att Per Nilsson, som icke anmodat Anna Olofsson att bevittna samtalet, ej förklarat sitt berörda förordnande vara hans yttersta vilja; samt att Brita Lisa Persdotter någon tid efter Per Nilssons död kommit till Ringsjöhöjden, därvid på hennes begäran Anna Olofsson och Erik Jönsson utfärdat ofvanomförmälda intyg.

Efter åkären af kammaradvokatfiskalsämbetet hade förenämnda häradsrätt genom utslag den 20 november 1901, som vunnit laga kraft, förklarat, att kvarlätenskapen efter Per Nilsson skulle tillkomma kronan såsom danaarf och tillika förpliktat Brita Lisa Persdotter, som omhändertagit kvarlätenskapen, att till kammaradvokatfiskalsämbetet mot kvitto redovisa densamma jämte fem procent ränta å danaarfsmedlen från stämningssdagen den 7 augusti 1901, tills betalning skedde.

Redan innan nämnda utslag meddelades, hade i en af Kungl. Maj:ts befallningshafvande den 18 april 1901 öfverlämnad skrift Brita Lisa Person hos Kungl. Maj:t anhållit, att kronans rätt till ifrågavarande

kvarlåtenskap, som genom ofvanberörda testamentariska förordnande till försäkrats henne, måtte till sökandens förmån efterskänkas.

I anledning af berörda ansökning hade kronofogden i Jämtlands norra fögderi afgifvit infordradt yttrande, däri kronofogden, enär det vore oomtvistadt, att sökanden vore oäkta dotter till Per Nilsson, och någon anledning att missuppfatta den af Erik Jönsson och Anna Olofsson omvittnade testamentariska dispositionen ej heller föreläge, med åberopande häraf och då sökanden vore fattig och de efterlämnade tillgångarna uppginge till endast 91 kronor 81 öre, hemställt, att kronans rätt till ifrågavarande danaarf måtte till sökandens förmån efterskänkas; och hade jämväl Kungl. Maj:ts befallningshafvande för egen del förklarats sig finna den gjorda ansökningen vara förtjänt af Kungl. Maj:ts bifall.

Slutligen hade i infordradt utlåtande kammaradvokatfiskalsämbetet meddelat, att ämbetet bekommit dels redovisningsräkning för boet efter Per Nilsson, enligt hvilken behållningen utgjordes af de medel, som efter afdrag af 20 kronor 25 öre innestode i postsparbanken på en för Per Nilsson utfärdad motbok, dels ock nämnda motbok, äfvensom att, sedan ämbetet lyft berörda medel och till vederbörande däraf utbetaladt sagda belopp, 20 kronor 25 öre, ifrågavarande danaarfsmedel, efter afdrag af aktoratsprovision, uppginge till 104 kronor 28 öre, som innestode i statskontoret; och hade ämbetet med hänsyn till såväl skyldskapsförhållandet mellan sökanden och Per Nilsson som dennes i lifstiden uttalade önskan om förfarandet med kvarlåtenskapen efter hans död samt då dessutom sökanden befunne sig i fattiga omständigheter, tillstyrkt aflåtande af proposition till Riksdagen i det af sökanden angifna syfte.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit har Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel finge efterskänkas till förmån för sökanden.

Statsutskottet, till hvars förberedande behandling denna proposition blifvit hänvisad, har icke haft något att erinra mot hvad Kungl. Maj:t uti ifrågavarande hänseende föreslagit, hvadan utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 28 april 1901.

På statsutskottets vägnar:

P. PEHRSON.
